

به نام خداوند بخشنده مهربان

کاربرد گیاهان علوفه‌ای تابستانه  
در تغذیه دام

نویسندگان:

علیرضا آذربایجانی

مسعود ترابی

علیرضا آقاشاهی

## چکیده

براساس برنامه توسعه کشاورزی تا سال ۱۴۰۴، برای تولید حدود ۱۶ میلیون تن شیر و یک و نیم میلیون تن گوشت قرمز، به ۲۰ میلیون تن علوفه سیلویی نیاز است و کشور در حدود ۸ میلیون تن علوفه سیلویی کمبود دارد (فضائی، ۱۳۹۷). کشور ایران در یک منطقه خشک و نیمه خشک واقع شده است و تنش های خشکی و شوری در آن موجب کاهش محصولات زراعی می شود. بنابراین استفاده از گونه های متحمل به تنش های محیطی در بخش هایی که در شرایط کم آبی و شوری قرار دارند، اجتناب ناپذیر است. یونجه و ذرت علوفه ای از بهترین علوفه ها برای انواع دام هستند. در حالی که کشت آن ها نیاز به آب فراوان و با کیفیت و همچنین خاک مناسب دارد. با تغییر اقلیم، افزایش گرما و محدود شدن منابع آبی، تولید علوفه های با مصرف آب زیاد دیگر توجیه نداشته و باید به سمت استفاده از علوفه های با بهره وری آب بیشتر و یا متحمل به خشکی و شوری حرکت کرد که راندمان تولید ماده خشک بالاتری به ازای هر مترمکعب آب مصرفی داشته و یا امکان تولید آن ها با آب های با کیفیت پایین وجود داشته باشد. در این دستنامه تعدادی از گیاهان علوفه ای تابستانه و میزان و نحوه استفاده از آن ها در تغذیه دام توضیح داده می شود. همچنین برخی نکات مهم زراعی شامل میزان مصرف آب، عملکرد علوفه تر و ماده خشک در هکتار، تراکم کاشت، زمان مناسب کاشت و برداشت جهت علوفه خشک یا سیلویی و دوره رویش آن ها اشاره می شود.